

COMMANDEURS TER WALVISVAART UIT HET GEBIED VAN MAASMOND EN LEKSTREEK IN DE ACHTTIENDE EEUW

DOOR P. DEKKER

VANAF het begin van de arctische walvisvaart, rond 1612, waren reders van de Maasmond geïnteresseerd in deze vaart naar het hoge noorden ¹⁾. Toen in 1614 de Noordse Compagnie werd opgericht kregen zowel Rotterdam als Delft hun eigen Kamer naast die van Amsterdam, Hoorn en Enkhuizen. Zelfs werd in dat jaar te Delft, als mededingster van genoemde Compagnie, de Kleine Noordse Compagnie opgericht, die in 1622 onder de naam van de tweede Delftse Kamer werd samengevoegd met eerstgenoemde onderneming. Na het einde van de Noordse Compagnie in 1642 bleef de interesse in het Maasmondgebied voor de walvisvaart groot en in 1683, het eerste jaar waarover ons een volledige jaarlijst resteert, was het aantal Rotterdamse schepen practisch gelijk aan dat van Amsterdam, namelijk 33 tegen 34 walvisvaarders. De overige uit de Maasmond afkomstige schepen waren in dat jaar eigendom van rederijen te Delfshaven (3), Schiedam (2) en Dordrecht (14), als we laatstgenoemde stad ook tot dit gebied rekenen. Behalve Amsterdam telde in 1683 geen van onze plaatsen met rederijvestigingen meer uitvarende walvisvaarders dan de huidige wereldhaven Rotterdam.

Een van de belangrijkste 17de-eeuwse Rotterdamse reders ter walvisvaart was Willem Bastiaansz. Schepers. In 1683 voerde hij, als 'boekhouder', de administratie over de grootste rederij in de Maasstad, die toen 7 walvisvaarders telde. Deze in 1620 te Rotterdam geboren koopman zette zich in 1672 in om de Maasstad aan de zijde van de Prins te krijgen en werd in het volgende jaar benoemd tot luitenant-admiraal van Holland en West-Friesland bij het Noorderkwartier, vervolgens bij het Admiraliteitscollege van Amsterdam en tenslotte bij dat van de Maze, toen Aert Jansz. van Nes in 1693 gestorven was. Tot zijn belangrijkste daden als zeeofficier behoren het bevel over een eskader dat in 1677 werd uitgezonden om de Denen bij te staan